

KOKEMUKSET VERTAISTUKIPUHELIMESTA VUODELTA 2012

ELÄMÄ KUPLASSA - ENTÄ SITTEEN KUN SE PUHKEAA? Johanneksenpojan pohdintoja

Hyvää tarkoittaen tehdään paljon pahaa

KUN SEURAKUNTA RAKASTAA RIKKI

Lasten asema suljetuissa uskonnollisissa yhteisöissä

AURI BÜTZOWIN PRO GRADU-TUTKIELMA AIHEESTA.

MUUTOS-lehti

Lehteä toimittaa Uskontojen Uhrien Tuki UUT ry. Vastaava toiminnanjohtaja; Joni Valkila. Lehden taitto; Matti Pohjola, Alfa-Tiimi.

ISSN 2323-8577 (painettu)

ISSN 2323-8585 (verkkojulkaisu)

Copyright © Uskontojen Uhrien Tuki UUT ry

Kannen kuva: sxc.hu

Uskontojen Uhrien Tuki UUT ry kiteytettynä

Sitoutumaton yhdistys.

Toiminta alkoi 1987, rekisteröity 1993

Pyrkii ehkäisemään ongelmia käsittelemällä julkisesti asioita, jotka aiheuttavat ahdistusta yhteisöjen jäsenille

Voit lähettää Uskontojen uhrien tuki UUT ry:lle sähköpostia osoitteeseen tiedotus@uskontojenuhrientuki.fi.

Yhteystiedot

Sähköposti: tiedotus@uskontojenuhrientuki.fi

Internet: www.uut.fi

Toiminnanjohtaja:

Joni Valkila

Puhelin: 050 542 88 44

Sähköposti: joni.valkila@uut.fi

Uskontojen uhrien tuki UUT ry:n auttavat puhelimet:

Helsingin auttava puhelin: 0400 466 990

Oulun auttava puhelin: 040 060 96 32

Turun auttava puhelin: 050 55 88 318

Jos emme heti pysty vastaamaan puhelimeen, pyydämme lähettämään soittopyyntösi tekstiviestitse.

MAALAUS: HUGO SIMBERG; HAAVOITTUNUT ENKELI

Puhelut maksavat normaalin puhelinmaksun. Puhelimiin vastaajat tekevät vapaaehtoistyötä. Heillä on henkilökohtaisia kokemuksia jyrkkien uskonlahkojen toiminnasta. UUT:ssa tekemässään vapaaehtoistyössä he ovat kohdanneet monia ihmisiä, jotka ovat kokeneet hengellistä tai muuta väkivaltaa useiden eri uskonlahkojen taholta.

Voit soittaa näihin puhelimiin riippumatta siitä missä itse asut. Jos jostakin numerosta ei vastata, soitathan rinnakkaisnumeroihin.

Yhteyshenkilöt:

Joensuu: Ulla Kangas, ulla.kangas@telemail.fi.

Oulu: Marja Saarenpää, marja.saarenpaa@yahoo.com.

Rovaniemi: Mikko Gröhn, grohn.mikko@gmail.com.

Päätoimittajalta

UUT on ryhtynyt jälleen julkaisemaan Muutos-lehteä. Taivotteena on nostaa keskusteluun meille tärkeitä aiheita ja tarjota vertaistukea kirjallisessa muodossa niille, jotka ovat joutuneet erilaisiin kriiseihin ja vaikeuksiin uskon-yhteisöissä tai erotessaan niistä. Monille jäsenyys tiukassa uskon-yhteisössä on traumatisoiva kokemus ja eroaminen yhteisöstä voi olla vakava kriisi, josta toipuminen vie vuosia. Tukea tähän prosessiin kannattaa etsiä monista lähteistä, myös Muutos-lehdestä!

Lehtemme julkaisee tekstejä, jotka liittyvät suljettujen uskon-yhteisöjen ongelmallisiin ilmiöihin. Näitä yhteisöjä kutsutaan usein lahkoiksi tai kulteiksi, mutta myös valtavirran uskontojen parissa esiintyy hengellistä väkivaltaa. Meitä kiinnostaa miten nämä ryhmät toimivat, millaista on liittyä ryhmään, olla sen jäsen ja erota siitä? Mitä voidaan tehdä ihmisoikeuksien edistämiseksi näissä yhteisöissä? Lehti ei kuitenkaan rajoitu vain näihin aihepiireihin vaan se etsii vielä muotoaan sen mukaan millaisia tekijöitä ja lukijoita lehti tulee löytämään.

Lehden tässä numerossa on kirjoituksia karismaattiseen kristillisyyteen, Jehovan todistajiin, vanhoillislestadiolaisiin ja mormoneihin liittyen. Aihepiireinä on elämä lahkossa ja ”kuplan” ulkopuolelle siirtyminen, homoseksuaalisuus yhteisöissä, jotka tuomitsevat sen jyrkästi, vanhoillislestadiolaisten ehkäisykielto, lastenasema suljetuissa uskon-yhteisöissä ja kiihtyvä eroaminen tiukemman kontrollin ryhmistä. Kerromme myös, mihin yhteisöihin liittyen otetaan yhteyttä UUT:n vertaistukipuhelimeen.

Lehden tekeminen ja yhdistystoiminta yleensäkin vaatii yhteistoimintaa. Kirjoittajat ja taittajat ovat tehneet työnsä ”ilman rahatta”, tärkeää asiaamme edistääkseen. Suuret kiitokset teille! Toivottavasti tämä lehti saa sinutkin tarttumaan näppikseen ja kertomaan maailmalle, millaisia ihmisoikeusongelmia esiintyy uskon-yhteisöjen keskuudessa ja miten vaikeuksiin joutuneita ihmisiä voidaan tukea. Nostamalla ongelmia esille olemme piikkinä lihassa uskon-yhteisöjen johtohenkilöille, jotka viime kädessä ovat vastuussa ongelmista, joita he eivät ehkä edes ymmärrä, elleimme me kerro niistä heille ja yhteiskunnalle laajemmin.

Muutos-lehteä julkaistaan tämän hetkisten suunnitelmien mukaan kaksi kertaa vuodessa. Sopiva aika kirjoittaa lehteen on nyt, seuraavan numeron tekeminen alkaa aina heti kun edellinen on valmis. Alla on lisäopastusta kirjoittamiseen.

Osallistu Muutos-lehden tekemiseen!

Julkaisemme tekstejä yhdistyksemme toimintaan liittyvistä aiheista laajasti ymmärrettynä. Tekstien tyylilajeina voi olla esimerkiksi omaelämäkerta, haastattelu, mielipide, tutkimus, uutinen, runous ja muu taide.

Lehden taiton kannalta toivomme tekstejä, joiden pituus on 1) noin 950-1100 sanaa 2) noin 1900-2200 sanaa tai 3) noin 500 sanaa. Omalla nimellä esiintyminen on suotavaa, mutta julkaisemme tekstejä myös nimimerkillä, koska aihepiiri on arkaluontoinen.

Tekstit lähetetään päätoimittajalle osoitteeseen joni.valkila@uut.fi

Sisällys:

4 Vertaistukipuhelin 2012

KOKEMUKSIA JA TILASTOJA UUT:N VERTAISTUKIPUHELIMEEN TULLEISTA YHTEYDENOTOISTA VUONNA 2012

6 Suuri kupla

JOHANNEKSENPOJAN POHDINTAA JEHOVAN TODISTAJIEN USKONKRIISEISTÄ JA YHTEISÖSTÄ IRTAANTUMISESTA

8 Kun seurakunta rakastaa rikki

KUN YHTEISÖSTÄ ERONNEEN LÄHEISET PAINOSTAVAT ERONNUTTA TAKAISIN, HE AJATTELEVAT SEN OLEVAN RAKKAUTTA JA VÄLITTÄMISTÄ, YRITTÄVÄTHÄN HE PELASTAA TÄMÄN SIELUN. KOHTEEN NÄKÖKULMASTA KYSE ON YLEENSÄ KUITENKIN RAA'ASTA HENGELLEISÄSTÄ VÄKIVALLASTA.

10 Irtiotto mormonikirkosta

MORMONIT OVAT TIUKASTI SIDOTTUJA YHTEISÖÖNSÄ IHMISSUHTEIN JA IDENTITEETTINSÄ KAUTTA. MONET USKONSA MENETTÄNEET EIVÄT USKALLA IRTAANTUA YHTEISÖSTÄ.

12 Vanhoillislestadiolaisuudesta vapaaehtoisesti lapsettomaksi

VANHOILLISLESTADIOLAISUUDEN PERHEKÄSITYKSEN MUKAAN LAPSIA EI TEHDÄ, VAAN JUMALA ANTAA NE - EIKÄ JUMALAN LAHJASTA VOI KIELTÄYTYÄ. MITÄ TAPAHTUU JOS YHTEISÖN JÄSEN PÄÄTTÄÄ TOISIN?

13 Vanhoillislestadiolaisten ehkäisykielto

TAUSTATIETOA EHKÄISYKIELLOSTA.

15 Elämeke maailmanhistorian rauhallisinta aikaa?

LAHKOT JULISTAVAT NYKYPÄIVÄN VÄKIVALLAISUUDEN OLEVAN RAAMATUN MUKAINEN MERKKI ”LOPUN AJOISTA”. ÄKKISELTÄÄN TÄMÄ ARGUMENTTI MENEÄ MONELLE LÄPI, MUTTA MITEN ASIA ONKAAN?

16 Lasten asema suljetuissa uskonnollisissa yhteisöissä

AURI BÜTZOW KIRJOITTI PRO GRADU-TUTKIELMAN AIHEESTA.

19 Puheenjohtajan palsta

AKI HÄRKÖSEN KATSAUS YHDISTYKSEN TOIMINTAAN.

KUVA: SXC.HU. KUVAN HENKILÖ EI LIITY JUTTUUN.

UUT:n vertaistukupuhelimeen soittaneet vuonna 2012

Uskontojen uhrien tuki on saanut lukemattomia yhteydenottoja kymmeneen ellei satoihin uskonyhteisöihin liittyen 25 vuoden historiansa aikana. Näitä yhteydenottoja ei ole kuitenkaan tarkasti kirjattu ylös. Tämä on valitettavaa, koska yhteydenotot voisivat tuottaa hyödyllistä tietoa sekä UUT:n että uskonnollisten yhteisöjen toiminnasta. Esimerkiksi UUT:n jäsenet, toimittajat ja UUT:n toiminnanrahoittajat ovat kiinnostuneita tietämään millaiset ihmiset ottavat meihin yhteyttä. Olisi mukava pystyä vastaamaan tähän tarkasti. Tähän asti olemme joutuneet esittämään arvioita, jotka eivät ole perustuneet tarkkoihin

muistiinpanoihin. Nyt voimme ensimmäistä kertaa kertoa hieman tarkempia tietoja siitä, millaisia yhteydenottoja olemme saaneet auttavaan puhelimeemme vuonna 2012. Saamme yhteydenottoja myös netin kautta ja jotkut tulevat vertaistukiryhmien tapaamisiin ottamatta muuten yhteyttä, joten kaikkia saamiamme yhteydenottoja ei ole tässä mukana. Vertaistukupuhelimeen soittaneet on kuitenkin mielenkiintoinen ryhmä. Kokemukseni mukaan puhelimeen ei soiteta kevyin perustein. Luonnehtisin suurinta osaa puhelusta sellaisiksi, että soittajan avuntarve on hyvin todellinen.

Vertaistukupuhelimeen soitti vuonna 2012 yhteensä 84 yksilöitä henkilöä. Soittajista noin 33% oli miehiä ja 67% naisia. Puhelut tulivat eri puolilta Suomea, mitään tiettyä maantieteellistä aluetta ei ollut, josta olisi tullut erityisen paljon puheluita. Noin 65% soittajista kuului tai oli kuulunut itse johonkin tiukempaan uskonlahkoon. Lopuilla soittajista oli tällaisia läheisiä ja siitä aiheutuvia ristiriitoja esimerkiksi ihmissuhteissa tai eriäviä näkemyksiä lasten uskonnollisesta kasvatuksesta. Jotkut tiedustelevat miten he voisivat auttaa uskonlahkoon kuuluvaa tai siitä eroavaa läheistään. Myös terveydenhuollon ammattilaiset kysyvät vertaistukupuhelimesta apua ja neuvoja potilaisiinsa liittyen.

Yhteydenotot liittyivät 36 uskonnolliseen ryhmään (parissa tapauksessa kyse on yhdistyksistä, jotka tiukan tulkinnan mukaan eivät ehkä ole uskontoja, mutta niiden toiminta saattaa muistuttaa uskontojen toimintaa). Ryhmistä on mainintoja enemmän kuin yksilöityjä soittajia on, koska joidenkin soittajien kokemukset liittyivät useampaan kuin yhteen ryhmään. He olivat esimerkiksi olleet mukana sekä helluntailaisten että vapaakirkon toiminnassa.

Puheluista suuri osa liittyi Jehovan todistajiin. Tämä on suurikokoinen Suomessa toimiva ryhmä, jolla on hyvin jyrkkiä käsityksiä ja toimintatapoja. UUT on myös näkyvästi pitänyt esillä Jehovan todistajiin liittyviä asioita esimerkiksi mediassa.

Jos numeroita kuitenkin katsoo hieman eri tavalla, suurimpana ryhmänä ei olekaan Jehovan todistajat, vaan karismaattisen kristillisyyden monet suuntaukset. Kun lasketaan yhteen helluntailaisuus, vapaakirkko, ”muu karismaattinen kristillisuus” ja vielä muutama muu ryhmä kuten Nokia-missio, Cityseurakunta, Karmel-koti, Kansakunnat Kristukselle ja Aslan niin tuloksena ”karismaattinen kristillisuus” voittaa vuoden 2012 tittelin suurimpana ryhmänä johon liittyen soitettiin UUT:n auttavaan puhelimeen.

UUT ei ole pitänyt näitä ryhmiä mitenkään erityisen näkyvästi esillä esimerkiksi nettisivuillaan. Marraskuussa 2012 UUT julkaisi kirjoituksen ”Hengellisen väkivallan esiintyminen helluntaiherätyksessä ja helluntaikirkossa”. Tekstimme sai runsaasti huomiota esimerkiksi helluntailaisten Ristin Voitto -lehdessä ja Facebookissa, mutta se ei selitä yhteydenottojen määrää auttavaan puhelimeen, koska valtaosa yhteydenotoista tuli ennen tämän kirjoituksen julkaisua.

On mielenkiintoista, että vain kolmen soittajan kokemukset liittyivät vanhoillislestadiolaisuuteen, joka on suurikokoinen tiukan uskonnollisen meiningin ryhmä Suomessa. Mainittakoon, että vanhoillislestadiolaisia on kuitenkin ollut mukana UUT:n toiminnassa. UUT:n vertaistukiryhmissä on käynyt paljon (entisiä) vanhoillislestadiolaisia erityisesti Oulussa ja Tampereella. Näillä paikkakunnilla osa ryhmien vetäjistä on myös taustaltaan vanhoillislestadiolaisia. UUT:n hallituksessakin on yksi entinen vanhoillislestadiolainen. Lestadiolaiset siis ovat mukana UUT:n toiminnassa, he eivät vain ole löytäneet UUT:n vertaistukupuhelinta omakseen. Saa nähdä muuttuuko tämä vuonna 2013, esimerkiksi jos puhelimen loppuvuodesta 2012 avattu Oulun rinnakkaisnumero saavuttaa suosiota.

Mormonit on vielä maininnan arvoinen ryhmä. Mormoneja on Suomessa vain noin 3500. Ryhmän pieneen kokoon nähden UUT:n sai paljon yhteydenottoja mormoneihin liittyen.

Jehovan todistajat	21
Helluntailaisuus	14
Mormonit	7
Evankelisluterilainen kirkko	5
Vanhoillislestadiolaisuus	3
Vapaakirkko	3
Rauhan sana -lestadiolaisuus	2
Muu karismaattinen kristillisuus, "vapaat suunnat"	2
Ortodoksinen kirkko	2
Islam	2
World Mission Society Church of God	2
Skientologia	2
Brahma Kumaris	2
Adventistit	1
Immanuel-lähetys	1
Nokia-missio	1
Cityseurakunta	1
Karmel-koti	1
Kansakunnat Kristukselle	1
Satamaseurakunta	1
Aslan	1
Jumalan seurakunta	1
Arken (arkki)	1
Kansan Raamattuseura	1
Kansanlähetys	1
Petrus Församling	1
Freedomain Radio	1
Smithin ystävät	1
Transdentaalinen meditaatio	1
Hare Krishna	1
Vortex	1
Sisäinen tanssi	1
Buddhalaisuus	1
Esko Jalkanen luonnonvoimat yhdistys	1
Vapaa-ajattelijat	1
Soihdunkantajat	1

AUTTAVAAN PUHELIMEEN TULLEET SOITOT USKONTOKUNNITTAIN

Yhteydenottojen määrästä ei pidä tehdä liian pitkälle meneviä johtopäätöksiä. Luultavasti määrässä on paljon vaihtelua, joiden syitä on vaikea tietää. Jos saamme tänä vuonna vain puolet viimevuotisista yhteydenotoista, se ei välttämättä merkitse sitä, että ihmisten kokema hengellinen väkivalta on puolittunut. Tai jos saamme kaksinkertaisen määrän, hengellisen väkivallan kokemuksen eivät ehkä kuitenkaan ole kaksinkertaistuneet. Kuitenkin ainakin minä opin näistä tilastoista jotain. En aiemmin tiennyt, että suurin vertaistukupuhelimeen soittava ryhmä on ne, joiden kokemukset liittyvät karismaattiseen kristillisyyteen. Näin oli siis ainakin vuonna 2012. Jäämme mielenkiinnolla odottamaan vuoden 2013 lukuja.

- Joni Valkila -

Suuri kupla!

Jehovan todistajat voidaan jakaa kahteen ryhmään sen perusteella, millainen lapsuus heillä on ollut.

Ryhmään yksi kuuluvat ne, jotka ovat kasvaneet Jehovan todistaja -perheessä ja ovat näin ollen imeneet ”totuuden” jo äidinmaidosta. Heillä ei ole mitään muuta kokemusta elämässään kuin olla järjestön yhteydessä ja noudattaa järjestön rutiineja. Heidän ei ole tarvinnut tehdä mitään suuria elämänmuutoksia ollakseen hyväksytyjä yhteisössään. He ovat aina asuneet ”kuplassa”.

Ryhmään kaksi kuuluvat ne, joilla ei ole JT-lapsuutta. He ovat kasvaneet ”pahassa maailmassa” normaali ihmisten kesellä. Heidät on ”höynäytetty” jossain elämän vaiheessa järjestön vaikutuksen alaisuuteen. Heille on käynyt kuin rautanaulalle, joka joutuu magneetin läheisyyteen. Magneetti vetää puoleensa ja yhtäkkiä rautanaula huomaa olevansa kiinni magneetissa. Nämä rautanaulan kaltaiset ihmiset ovat sitten tehneet ”henkilökohtaisen” ratkaisun ja liittyneet Jehovan todistajien seurakuntaan. Heidän on ehkä täytyntä tehdä suuria muutoksia elämässään, jotta heidät on hyväksytty ”kuplaan” asumaan.

Miten nämä ryhmät yksi ja kaksi eroavat toisistaan?

Ryhmän yksi lapset on viety jo pienestä pitäen kokouksiin ja kenttäpalvelukseen. Se on ollut heille ”normaalia”, kun eivät ole muusta tienneet. Lapsina tällaisia asioita ei osaa kyseenalaistaa. Eikä se olisi ollut edes sallittua suljetussa yhteisössä. ”Me” olemme me, ja ”muut” ovat muita. ”Me” olemme parempia ihmisiä kuin ”muut”. ”Muiden” kanssa ei ole hyvä olla liikaa tekemisissä etteivät huonot tavat tartu. ”Me” elämme omassa ”kuplassamme” samaan tapaan kuin Jim Carrey elokuvassa ”Truman show”. Hän eli elämänsä ”normaalisti” tuntematta mitään muuta olotilaa kuin sen, missä hän asui, ts. oman ”kuplansa”, hänen tapauksessaan studion. Wikipedia kertoo elokuvan juonesta seuraavaa:

Truman Burbank elää mielestään normaalia elämää, mutta todellisuudessa kaupunki, jossa hän asuu, on jättäjämainen studio ja hänen elämästään kuvataan ympäri vuorokauden maailman suosituinta tv-ohjelmaa. Truman on elänyt näin lapsesta saakka tietämättä, että ohjelman ohjaaja/tuottaja on päättänyt hänen elämänsä kulun, isän kuolemasta vaimon valintaan saakka. Vähitellen Trumanille kuitenkin selviää asioiden oikea laita ja hän päättää paeta todelliseen maailmaan.

Elokuvan päähenkilö järkyttyy saadessaan tietää, että hänen ”studionsa” ulkopuolellakin on elämää. Ja studion sisäpuolinen elämä on kaikki valhetta. Sen tiedon saadessaan hän haluaa ottaa selvää ulkopuolisesta maailmasta ja paeta sinne.

Ryhmän yksi Jehovan todistajat ovat myös eläneet omaa ”showelämäänsä” pienestä pitäen. Jossain vaiheessa osa heistä alkaa kuitenkin tiedostaa myös ”kuplan” ulkopuolisen elämän. Ehkä televisio-ohjelmat tai koulukaverit vaikuttavat asiaan. Samalla he tiedostavat, että heille on valehdeltu koko ajan. ”Kupla” ei olekaan niin ihana kuin on väitetty.

Ryhmän kaksi Jehovan todistajat tietävät, että on olemassa ”kuplan” ulkopuolista elämää. Liittyessään ”kuplaan” he ovat kuitenkin päättäneet ajatella, että ”kupla” on paras paikka elää, ja se on heidän turvapaikkansa. Heillä on voinut olla huonoja kokemuksia ulkomaailmasta, joten he haluavat mieluummin viettää ikuisuutensa ”kuplassa” turvassa pahalta maailmalta.

Mutta miten käy tällaiselle ryhmän kaksi Jehovan todistajalle, jos hän huomaakin, että ”kuplan” sisäpuolella kaikki asiat eivät olekaan sellaisia kuin niiden väitetään olevan tai niiden pitäisi olla? Ryntääkö hän saman tien takaisin ulos ”kuplasta”? Pääsääntöisesti ei.

”Kuplan” sisäinen mielenhallinta pitää huolen siitä, että hänen epäilyksensä asioiden tilasta ovat vain hänen omaa väärää ajatteluaan tai luopioiden valehtelua. Ja jos jokin asia olisikin hieman hullusti, siitä ei ainakaan saisi puhua muille ”kuplan” sisäpuolella olijoille. Olisi vain odotettava, että asiat jotenkin korjautuisivat.

Niin vain ei usein käy. Yleensä ne asiat, jotka ovat hullusti, ovat samalla tavalla hullusti myös myöhemmin. Huomenna. Ensi viikolla. Ensi vuonna. Aina.

Jos ryhmän yksi JT huomaa, että hänelle on valehdeltu koko lapsuuden ajan ja sen jälkeenkin, mitä hän voi tehdä? Hän voi tuki sulkea silmänsä ja ”unohtaa” koko jutun. Jos se ei toimi, ”unohtamista” voi vauhdittaa esim. ankaralla juhlimisella ja alkoholilla. Mutta siinä käy helposti niin kuin sille juopolle, joka yritti hukuttaa surunsa viinaan. Ne pirun surut oppivat uimaan.

Joillekin käy niin, että he masentuvat. Kun mikään epäkohta ei korjaannu eikä missään näy ”valoa”, he pettyvät ”kuplan” valheisiin. Näin he voivat alkaa tutkia lähemmin ”kuplan” ulkopuolista elämää. Ensimmäinen havainto on se, että se paljon mainostettu ”Saatanan maailma” ei olekaan niin turmeltunut kuin ”kuplan” sisäinen tiedotus on antanut ymmärtää. Siellä on myös paljon ihan tavallisia normaaleja ihmisiä. Normaaleja ihmisiä jotka elävät normaalia elämää. Ja ovat iloisia ja onnellisia siitä.

Jotkut pakenevat ”kuplasta”. Se vaatii tosin poikkeuksellista rohkeutta, koska ”kuplan” ulkopuolella ei ole ketään tuttuja. Ei ole turvaverkkoa. Kaikki on aloitettava alusta. Ihmissuhteet. Uusi elämä. Kaikki.

Täytyy olla vahva. Tai täytyy löytää kohtalotovereita. On onneksi vertaistukipalveluja, joissa voi purkaa sydäntään. Näin voi hajottaa vähitellen pienemmiksi palasiksi ne isot sisäiset möyköt, mitkä vaivaavat unissa ja valveilla. Möröt saa hädettyä vain tiedostamalla ensin niiden olemassaolon.

Monet haluaisivat unohtaa JT-menneisyyden kokonaan. Se ei ole kuitenkaan mahdollista. Jehovantodistajuus on ”tatuoitu” aivoihin. Sitä on vaikea poistaa. Sen kanssa on vain opittava elämään.

Ryhmän kaksi JT on jossain määrin paremmissa asemassa ”kuplasta” lähtiessään kuin ryhmän yksi JT. Ryhmän kaksi JT tietää jo ennestään jotain, tai aika paljonkin, tästä ”kuplan” ulkopuolisesta pahasta ”Saatanan maailmasta”. Hän tietää, että suuri osa siitä propagandasta, mitä ”kuplassa” on toimitettu, on väärää. Ja lisäksi ryhmän kaksi JT:llä saattaa olla myös tuttavuuksia ja ystäviä valmiiksi ”kuplan” ulkopuolellakin. Se on tarpeen, koska ”kupla-ihmiset” eivät ole missään tekemisissä ”ei-kupla-ihmisten” kanssa.

Toisaalta ryhmän kaksi JT:t ovat hieman huonommassa asemassa kuin ryhmän yksi JT:t. Ryhmän kaksi JT voi ajatella, että ”olinpa tyhmä, kun olin höynäytettävissä”. Mutta menneet ovat menneitä. Ja mielenhallinta ja aivopesu ovat tehokkaita menetelmiä. Niitä ei kannata aliarvioida. Ne ovat tieteellisesti testattuja menetelmiä.

Emme voi muuttaa historiaamme. Voimme vaikuttaa vain nykyhetken ja tulevaisuuteen. Menneisyys täytyy vain hyväksyä. Se täytyy jotenkin käsitellä. Terapia ja vertaistuki ovat keinoja tähän.

Ryhmän yksi ja kaksi ex-JT:t ovat siinä suhteessa samassa asemassa, että heillä on JT-menneisyys vaikka kaikilla ei JT-lapsuutta olekaan. Monet haluaisivat unohtaa koko JT-asian. Monet haluaisivat poistaa tuon ”tatuoinnin” aivoista. Mutta siihen on vain vähän mahdollisuuksia. Aivoverenvuoto lienee se tehokkain keino tuhota tatuoinnin kaltaiset muistikuvat JT-menneisyydestä, mutta samassa rytäkässä voi mennä jotain hyödyllistäkin, esimerkiksi elämä. Joten en suosittelisi siihen sairastumista.

- Johanneksen poika -

Kun seurakunta rakastaa rikki

Jutun seurakunnat ovat nk. vapaiden suuntien seurakuntia. Haastateltava haluaa esiintyä nimettömänä turvataksensa itsensä ja perheensä uskovaisten rajattomalta rakkaudelta.

Mikä sinut sai liittymään seurakuntaan ja koska se tapahtui?

Vapaan suunnan seurakunnassa minua veti puoleensa lämmän yhteisöllisyys, Jumalan rakkaus, sekä elämäntarkoituksen löytäminen. Tulin uskoon 13-vuotiaana ja kävin kasteella 15-vuotiaana, jolloin liityin Helluntaiseurakuntaan, saatuaan siihen ensin luvan luterilaisilta vanhemmilta.

Mikä oli käännekohta ja miksi?

Samaan aikaan tapahtui jotain, mikä muutti tulevaisuuden suunnitelmani täysin. Ihastuin ja koin ensirakkauteni seurakunnan kuorossa laulavan tytön kanssa. 15-vuotiaana koin ensisuudelmani tämän tytön kanssa ja siitä koitui suuri syyllisyyden tunto ja anteeksiannon rukoilu Jumalalta.

Ajattelin, että näin ei saisi koskaan enää tapahtua, sisäiset ristiriidat ja kamppailu toivon ja epätoivon välillä ahdistivat. Tuntui, etten voinut olla ilman toisen läheisyyttä, mutta samalla en saanut olla hänen kanssaan helvetin tuomion uhalli. Elämäni oli paastoa, rukoilua, eroja ja yhteen paluita.

Lopulta otin asian seurakunnassa esiin, sillä koin myös itse rakastuneeni väärin. Halusin palvella Jumalaa täysillä, mutta omaatuntoani painoi tämä väärä rakkaus. Asian paljastumisen seurauksena sain ohjeita vastustaa kiusauksia ja puolestani rukoiltiin. Päivän selvää oli, että minä olen vääränlainen. Samaan aikaan aloin oireilla paniikkihäiriöllä, jota ei ainakaan helpottanut Keuruun Konferenssissa koettu tilanne, jossa minusta, alaikäisestä työstä, ryhdyttiin miesjoukolla ajamaan riivaajia ja pahoja henkiä ulos. Silloin aloin myös itse uskoa olevani riivattu.

Milloin ja miksi erosit seurakunnasta?

Psyykkistä oireilua sekä sisäistä kamppailua jatkui täysi-ikäiseksi asti, jolloin aloin seurustella pojan kanssa. Pidin hänestä kovasti ja rukoilin, että voisin rakastuakin häneen. Pian minulle kävi kuitenkin selväksi, ettei rakkaus mieheen ole mitenkään mahdollista. Miehen kanssa seurustelu tuntui kaikin puolin luonnottomalta, enkä olisi voinut mitenkään rakastaa miestä niin kuin parisuhteessa rakastetaan. Tämä tosiasia sulki pois mahdollisuuden biseksuaalisuudesta, joka olisi ollut ratkaisu ongelmaani. Silloin olisi ollut mahdollista valita elämä miehen kanssa, kuten omani ja seurakunnan usko edellytti.

Suhde päättyi väistämättä eroon ja samalla minun oli erotettava myös seurakunnasta. Alistuin siihen, että olen lesbo ja joudun helvettiin. Samalla päätin kuitenkin edes yrittää elää niin, että tuntisin eläväni, vaikka sitten synnissä. Tässä yhteydessä myös elämäni omalla pienellä paikkakunnalla kävi ahdistavaksi ja minun oli muutettava yksin suuremmalle paikkakunnalle.

Miten elämäsi jatkui uudella paikkakunnalla?

Uudessakin ympäristössä helvetin pelko seurasi mukana koko ajan ja yritin pitää ajatukset muualla tekemällä paljon töitä. Mielenterveyteni alkoi kuitenkin järkyttyä pahemmin jo parikymppisenä. Silloin koin loppuun palamisen ja vakavan masennuksen ja jouduin pitkälle sairauslomalle.

Elämä tuntui helvetilliseltä jatkuvan helvetinpelon ja itesyytösten vuoksi ja ajattelinkin, että voisin mieluummin mennä helvettiin saman tien. Yritin itsemurhaa useita kertoja. Koin itseni ulkopuoliseksi, ajattelin, että Jumala ja seurakunta eli taivas ja tulevaisuus olivat kaikkia muita, paitsi minua varten. Elämäntäni puuttui tarkoitus ja perusta. Päädyin psykiatriseen laitoshoittoon.

Laitoshoitokierteen jälkeen ratkaisin ongelmani huumeiden käytöllä. Niistä sain tunteen, että pystyin eristäytymään omasta ankeasta todellisuudestani ja aikaisemman ahdistuksen korvasi kylmä välinpitämättömyys.

Muutama vuosi meni näennäisesti hyvin huumeiden käytön avulla, sekä parisuhteessa että työssä. Noin kolmen vuoden päihdeikäytön jälkeen hakeuduin huumehoitoon, jonka avulla pääsin aineista eroon ja sain tunteitani selvitettyä. Kuitenkin vanhat ajatukset helvetistä ja Jeesuksesta nousivat uudelleen mieleen. Kun huumeet olivat poissa, alkoi taas kyteä ajatus siitä, että homot eivät ole hyväksytyjä ja heidän kohtalonaan on helvetti.

Mitä sinulle sitten tapahtui?

Noihin aikoihin tutustuin uuteen ihmiseen, joka ajatteli niin, että Jumala hyväksyy homotkin. Ehkä Jumala todellakin hyväksyy homot, kunhan ei toteuta seksuaalisuuttaan? Kysyin asiaa erään karismaattisen seurakunnan johtajalta, joka hyväksyi minut seurakuntaansa. Hänen mukaansa minulla oli vain samankaltaisia homoseksuaalisia kiusauksia, kuin kaikilla muillakin ihmisillä. Yritin turhaan selittää, ettei seksuaalisuuteni voi kokonaisuudessaan olla pelkkä kiusaus - minulla ei ole lainkaan heteroseksuaalisia kiusauksia? Hänellä oli luja usko siihen, että Jumala voi poistaa homoseksuaalisuuden ja se sopi minulle. Olin tervetullut seurakuntaan, mutta pian kävikin ilmi, etten mahtunut edes seurakunnan kuoroon, vaikka olen lahjakas musiki-

ko. Olin ihmeissäni tekopyhyydestä, jolla minut hyväksyttiin näennäisesti, mutta ei käytännössä.

Jonkun aikaa taisteltuani tunteitani vastaan huomasiin jälleen rakastuneeni naiseen, joka oli samasta seurakunnasta. Olimme ystäviä, elimme kunnollista ja hyvää uskovaisten elämää rukoillen ja ylistäen. Lopulta annoimme periksi rakkaudelle ja aloimme seurustella. Vähitellen tieto seurustelustamme levisi ja saamamme seurakunnan luottamustehtävät otettiin pois. Alun perin tieto seurustelustamme oli peräisin henkilökohtaisista luottamuksellisista keskusteluista, josta se lähti leviämään. Olevinen tämän seurakunnan piirissä kävi mahdottomaksi, ja meidän molempien oli erottava.

Seurakunnasta ja Jumalasta emme olleet kuitenkaan halukkaita luopumaan, olimmekaan uskovaisia.

Etsimme siis uutta kotiseurakuntaa. Esitimme asianme erään pienen seurakunnan vanhimmistolle niin, että olemme lesboja ja haluamme palvella Jumalaa ja toivomme, että Jumala meidät parantaa. Vanhimmisto otti asian vastaan ja toivotti tervetulleeksi seurakuntaan, ainakin takapenkkiin. Saimme palautetta, että on hienoa, että olemme avoimia ja rehellisiä syntiemme suhteen. Vanhimmisto ilmoitti keskustelevansa asiasta. Jälleen meille hoettiin, että meidät kyllä hyväksytään, mutta tekojamme ei. Tätä oli ja on edelleen mahdotonta ymmärtää. Seksuaalisuuteni on ominaisuuteni ja osa ihmisyyttäni, eikä mikään kiusaus tai teko.

Seuraavana päivänä seurakunnan toisen pastorin ja sielunhoitajan puhelu muutti kaiken. Hänen selkeä viestinsä oli Raamatunlause: "...olisi parempi, että myllynkivi ripustettaisiin sinun kaulaasi ja upotettaisiin mereen", sekä viimeinen toivotus: "Olet vietellyt viattoman, eikä elämässäsi tule koskaan tapahtumaan mitään hyvää." Nämä olivat viimeiset toivotukset uskovien piiristä ja päätimme jatkaa elämäämme seurakunnasta vapaina.

Miten pystyit jatkamaan elämääsi eteenpäin ja mikä on tilanteesi nyt?

Ero seurakuntayhteydestä ei ollut helppo ja jouduimme molemmat tekemään paljon töitä sen eteen, että selvisimme asian yli. Vaikka Jumalan ihmiset hylkäsivät toistamiseen, ei minun tarvinnut ratkaista enää asiaa huumeidenkäytöllä. Nyt minulla on varmuus siitä, että kelpaan Jumalalle juuri sellaisena kuin olen. Nämä kommentit ja herjat johtuvat ihmisten suvaitsemattomuudesta, omasta pienuudesta ja tarpeesta tuomita toista. Miten muuten on selitettävissä se, että olen aina ollut tervetullut seurakuntiin ja uskovien yhteyteen, saanut palvella ja kuulua tasavertaisena joukkoon, mutta homoseksuaalisuuden tultua ilmi, on alkanut hengellinen kivitys ja tuomionjulistus?

Elämässäni on tapahtunut paljon hyvää pastorin kiroukselta huolimatta ja olen kiitollinen siitä, että päädyin seurakuntaan toistamiseen - vaimoni kanssa olemme seurakunnan varjojen väistyttyä olleet pelkästään onnellisia jo kymmenen vuotta.

- Eeva Eteläinen -

Irtiotto mormonikirkosta

Mormonit ovat tiukasti sidottuja yhteisöönsä ihmissuhtein ja identiteettinsä kautta. Monet uskonsa menettäneet eivät uskalla irtaantua yhteisöstä.

Myöhempien Aikojen Pyhien Jeesuksen Kristuksen Kirkko (tässä artikkelissa mormonikirkko) on 1830-luvulla USA:ssa syntynyt eksklusiivinen uskonnollinen liike, jonka perusti profeetaksi julistautunut Joseph Smith. Mormonikirkon oppien mukaan se on ainoa ja totinen kirkko johon Jumala on mielistynyt (Opin ja Liittojen kirja 1:30).

Vuonna 2011 tehtiin kyselytutkimus kirkon opetuksista luopumisen syistä (linkki tutkimukseen on alla). Tärkeimpiä syitä uskosta luopumiseen olivat mormonikirkon historiaan liittyvät seikat ja opit, joita ihmiset eivät voineet enää hyväksyä. Myös syölistäminen ja epärealistiset odotukset tulivat esiin vastauksissa.

Noin kolmannes uskonsa menettäneistä osallistui edelleen mormonikirkon tilaisuuksiin säännöllisesti. Tämä ei ole yllättävää lahkoilmiöitä tuntevalle. Sosiaalinen paine pitää ihmiset edelleen mukana toiminnassa ja pelko siitä että menettää yhteyden lähimaisiin on olemassa.

Identiteettikriisi on toinen seikka jonka lahkon jättävä joutuu kokemaan. 15-20 % tutkimukseen osallistuneista identifioi edelleen itsensä mormoniksi, vaikei uskonutakaan enää sen opetuksiin. Enemmistö kuitenkin katsoi olevansa ateisti, agnostikko tai humanisti.

Mormonikirkon jäsenten arvioiden mukaan vain enintään noin kolmannes sen kirjoilla olevista 14 miljoonasta jäsenestä osallistuu kirkon toimintaan. Aiemmin kirkosta ei voinut erota kuin kirkonoikeuden erottamana, joten on ymmärrettävää, että harva haluaa tehdä muodollisen eroamisilmoituksen, jos vaihtoehtona on vain lakata käymästä kokouksissa. Mormonikirkko edellyttää sen toimintaan osallistuvilta jäseniltä merkittävää ajallista ja taloudellista panostusta. Mikäli jäsen ei sitoudu uhraamaan aikaansa mormonikirkolle voi tämä kokea painostusta ja ylenkatsetta muilta seurakuntalaisilta ja kirkon edustajilta.

Yli puolet uskonsa menettäneistä mormoneista arvioi maksaneensa korkean tai erittäin korkean hinnan uskosta luopumisesta. Ne kyselyyn vastanneet, jotka osallistuivat edelleen kirkon kokouksiin, pitivät kokemiaan henkisiä ja

hengellisiä menetyksiä vielä suurempina kuin ne, jotka eivät enää olleet aktiivisia kirkossa. Voidaan arvella, että syynä saattaa olla raskas kaksoiselämä, jota lahkoon jäävä luopunut joutuu elämään. Moni kirkkoon edelleen jääneistä pitikin epäuskonsa omana tietonaan, eikä kertonut siitä kuin puolisolleen tai lähimmille ystävilleen. Moni saattaa jäädä lahkoon, koska puoliso, lapset, sisarukset ja ystävät ovat edelleen mukana.

Noin 70% yli 60 vuotiaista vastanneista koki maksaneensa erittäin korkean hinnan suhteessaan puolisoon ja lapsiinsa. Vastaavasti nuoret uskosta luopuneet kokivat suhteensa vanhempiinsa yhtä vaikeaksi.

Yli 10 vuotta sitten Yhdysvalloissa tehdyn tutkimuksen mukaan mormonikirkko ei kasvanut käännyntäisten osalta. Mormonikirkon historioitsijan Marlin Jensenin mukaan viimeisen 5 tai 10 vuoden aikana luopumus mormonikirkosta on nopeutunut. Suurimpia syitä lienee yhteiskunnan maallistuminen ja internet, josta on helppo etsiä tietoa. Kriittinen tieto mormonikirkosta ja sen historiasta saa ihmisen epäilemään millä perusteella se nykypäivänä lepää. Myös Skandinaviassa mormonikirkon johto on ilmaissut huolensa lisääntyneiden kirkosta eroamisien vuoksi.

Lähteet:

http://www.whymormonsquestion.org/wp-content/uploads/2012/05/Survey-Results_Understanding-Mormon-Disbelief-Mar20121.pdf

<http://uk.reuters.com/article/2012/01/30/uk-mormon-church-idUKTRE80T1CP20120130>

http://www.gc.cuny.edu/CUNY_GC/media/CUNY-Graduate-Center/PDF/ARIS/ARIS-PDF-version.pdf

<http://www.mormonthink.com/swedish-rescue.htm>

Linkkejä:

www.mormonismi.net

www.exmormon.org

www.mormonthink.com

<http://mormonstories.org/>

- R. Hirvonen -

Mormonien toiminnassa, opeissa ja historiassa on ongelmia

Mormoneista eroaminen voi olla vaikeaa. Tästä kertoo se, että mormonien melko pienestä lukumäärästä huolimatta UUT sai useita yhteydenottoja mormonikirkosta irtaantuneilta vuonna 2012. Tämän seurauksena UUT perusti Helsinkiin mormonitaustaisille suunnatun vertaistukiryhmän. Vilkaista keskustelua on syntynyt sekä itse ryhmässä että sen yhteyteen perustetussa entisten mormonien Facebook-ryhmässä. Listaalla joitain seikkoja, jotka nähdäkseeni ovat erityisen ongelmallisia mormonien toiminnassa, opeissa ja historiassa.

1) Mormonit hallitsevat jäseniään pelolla. Yhteisön ulkopuoliset ovat heidän käsitysten mukaan pahojen henkien vallassa ja heidän päämääränään on yhteisön tuhoaminen. Yhteisöstä eroaminen merkitsee siis pahojen henkivoimien valtaan joutumista ja siirtymistä yhteisön vastustajien joukkoon. Pelastus on riippuvainen yhteisön jäsenyydestä. Yhteisöstä eroaminen voi johtaa läheisten ihmissuhteiden menettämiseen.

2) Yhteisön sisällä sen kritisoiminen on vaikeaa ja usein mahdotonta. Kritiikin esittäjät ohjataan keskustelemaan yksityisesti yhteisön johtajien kanssa, joiden tavoitteena on vaientaa kritiikki.

3) Yhteisö vaatii jäseniltään suuria ajallisia ja rahallisia panostuksia vapaaehtoistyön ja lahjoitusten muodossa. Jäseniä vaaditaan maksamaan kymmenyksinä 10% tuloistaan kirkolle ja tämän lisäksi pyydetään muita lahjoituksia. Pyramidinmuotoisen järjestön huipulle päätyy valtavia summia. Kirkon tekemästä hyväntekeväisyydestä on kovin vähän näyttöjä. Heikompien sosiaalisten tarpeista huolehtimisen sijaan kirkko näyttää olevan kiinnostuneempi miespuolisten johtajiensa taloudellisesta hyvinvoinnista ja suurellisten temppelien rakentamisesta.

4) Mormonien profeetta Joseph Smith kertoi kääntäneensä yhden mormonien pyhän tekstin, Aabrahamin kirjan, egyptiläisistä papyruksista. Sittemmin hieroglyfien tulkinta tuli oikeaksi mahdolliseksi. Selvisi, ettei dokumenteissa puhuttu lainkaan niistä asioista, joita Smithin käännöksessä on.

5) Mormonien kirjassa kerrotaan paljon asioita, jotka ovat pahasti ristiriidassa Amerikan mantereiden historiasta tunnettujen tosiasioiden kanssa. Kirjassa esimerkiksi väitetään, että jotkut mantereiden alkuperäisasukkaat ovat lähtöisin Israelista. Geneettinen ja muu todistusaineisto ei tue tätä.

6) Joseph Smith otti itselleen 34 vaimoa. Tämä oli lainvastaista Illinois'ssa, jossa Smith asui. Vaimojen joukossa oli teini-ikäisiä, jotkut vasta 14-vuotiaita. Lisäksi osa Smithin ottamista vaimoista oli jo naimisissa. Smith väitti näille naisille, että naimalla hänet he varmistaisivat pelastuksensa taivaan valtakuntaan. Joillekin naisille hän väitti, että hän tulisi enkelin tapamaksi ellei hän ottaisi kaikkia näitä vaimoja.

7) Naisten ja miesten tasa-arvossa on vakavia puutteita mormonien keskuudessa. Naisten odotetaan opintojen ja uran sijaan keskittyvän lastenhankkimiseen ja kotitöihin. Kuten monissa muissakin suljetuissa uskon-yhteisöissä, mormonien keskuudessa esiintyy seksuaalista hyväksikäyttöä.

8) Mormonit suhtautuvat tuomitsevasti homoseksuaalisuuteen.

9) Lapsia indoktrinoidaan yhteisön oppeihin uskoviksi vauvasta lähtien.

10) Vuoteen 1978 saakka mormonit kielsivät mustaihoisia osallistumasta temppeliseremoniaan. Mustilla ei siten ollut pääsyä ”korotukseen” eli mormonien ylimpään tavoitteeseen, jumalaksi kehittymiseen.

- Joni Valkila -

Vanhoillislestadiolaisten ehkäisykielto

Vanhoillislestadiolaisten oppien mukaan ehkäisy on syntiä. Jopa seksistä pidättäytymistä ehkäisymenetelmänä on pidetty syntinä eli tulkinta on tiukempi kuin roomalaiskatolilaisuudessa. Lisäksi vaikuttaa siltä, että hyvin monet katolilaiset ehkäisevät, paavin puheista huolimatta. Sen sijaan vanhoillislestadiolaiset näyttävät laajalti pidättävän ehkäisystä: perheet ovat huomattavan suuria. Noin 10-15 lasta lestadiolaisperheessä ei ole harvinaisuus. Useat entiset lestadiolaiset ovat arvioineet, että tavallisin lapsiluku on 8-10 lasta.

Ehkäisykielto on ihmisoikeusongelma, koska se uhkaa ihmisten terveyttä ja hyvinvointia. Noin 10-15 lapsen synnyttäminen voi olla terveydelle vaarallista. Mitä tehdä kun lääkärin mukaan seuraava synnytys voi olla hengenvaarallinen, mutta yhteisö pitää ehkäisyä helvettiin johtavana syntinä? Jatkuva synnyttäminen ja suuren lapsilauman huoltaminen on raskasta. Myös leivän hommaaminen pöytään vaatii paljon työtä kun on tällainen ihmisjoukko kyseessä.

Varsinkin silloin kun suureen lapsijoukkoon yhdistyy muita stressitekijöitä kuten vanhempien parisuhdeongelmat, (mielen)terveysongelmat tai vaikkapa toisen vanhemman vaativa työ esimerkiksi työmatkoineen, voimat voivat loppua ja loppuvat usein. Tällaisessa tilanteessa lapset eivät saa riittävästi huomiota ja joskus ravinnon määrässä tai ainakin laadussa on puutteita. Yhteiskuntatieteiden tohtori Johanna Hurtigin tutkimusten mukaan tämä voi johtaa esimerkiksi äitien väkivaltaisuuteen. Tässä tilanteessa kaikki ovat uhreja, myös vanhemmat, joilla ei ole mahdollisuuksia hyvään vanhemmuuteen.

Joni Valkila

Vanhoillislestadiolaisuudesta vapaaehtoisesti lapsettomaksi

Synnyin puolittain vanhoillislestadiolaiseen perheeseen pohjoispohjanmaalaiseen pikkukylään, jossa elämä kulkee verkalleen eteenpäin ja ihmiset elävät vuodesta toiseen, kuten aina on eletty, eivätkä välttämättä osaa kyseenalaistaa omaa kasvatustaastaansa. Minä osasin ajatella itse.

Olin viidentoista, kun aloin etsiä tietoa uskonnoista. Hain tietosanakirjan ja kävin järjestelmällisesti läpi sen, mitä tietoa siitä löytyy uskontojen osalta. Se, että uskoin tietosanakirjaan enemmän, kuin raamattuun kertoo epäilemättä jotain. Vanhoillislestadiolaisuuteni päättyi, kun sain selville, että kyseinen liike on perustettu 1800-luvulla eli raamattu on huomattavasti vl-liikettä vanhempi. Toisin sanoen vanhoillislestadiolaisten väitteelle siitä, että se olisi ainoa, oikea uskonto, ei ole minkään näköistä todellista perustetta. Minulle siis oli valehdeltu.

Näen siis vanhoillislestadiolaisuuden perustuvan pelkän valheen varaan. Se on myös liike, joka alistaa naisensa. Vanhoillislestadiolaisuuteen kuuluu ehkäisykielto. Tälle ei ole mitään perustetta raamatun sanomassa. Raamatussa sanotaan, että lisääntykää ja täyttäkää maa. Maa on jo täynnä. Maapallomme ei yksinkertaisesti kestä loputtomiin kasvavaa väestömäärää. Se, että Suomi on harvaan asuttu maa, ei merkitse sitä, että meillä olisi oikeus sulkea itsekkäästi silmämme muun maailman ongelmilta.

Tämä nimenomainen ehkäisykielto ja siitä johtuva naisten oikeuksien polkeminen ovat niitä asioita, jotka vanhoillislestadiolaisuudessa eniten inhottavat minua. Olen aina tiennyt, etten tahdo omaa lasta. Se on itsestään selvää. Kuusilapsisen perheen vanhimpana tyttärenä näin, mitä elämä on, kun perheessä on pieniä lapsia. Kenenkään on turha tulla sanomaan, etten tiedä mistä puhun. Minä tiedän ja tiedän myös sen, etten halua elää sellaista elämää. Minulla on täysi oikeus omaan ruumiiseeni, eikä kukaan saa koskaan päättää puolestani sitä, mitä minun ruumiilleni tapahtuu. Se, että valitsin vapaaehtoisen lapsettomuuden oli siis itsestään selvää.

Vanhoillislestadiolaisuuden kaltaisesta liikkeestä irrottautuminen vaatii omaa ajattelua, kapinallista luonnetta ja lujaa tahtoa. Minulla sitä oli ja on. Rakkaus musiikkiin edisti liikkeestä irrottautumista. Kaikkien siihen liikkeeseen syntyvien asiat eivät ole niin hyvin, vaan on naisia, jotka vaikenevat, alistuvat, eivätkä koskaan uskalla nousta kapinaan sitä sosiaalista painetta vastaan, joka vanhoillislestadiolaisuudessa vallitsee. Se on kuin hämähäkin verkko, joka kietoo ihmisen sisäänsä, eikä siitä välttämättä pääse vapaaksi ilman valtavaa henkistä taistelua, joka vie voimia. Minä koen olevani uskonnon uhri ja tunnen kokeneeni vanhoillislestadiolaisten suunnalta jossain määrin henkistä ja fyysistä väkivaltaa, koska olin ja olen erilainen, kuin se ympäristö, johon satuin syntymään.

- Maria Ronkainen -

Varapuheenjohtaja

Vapaaehtoisesti Lapsettomat Ry

<http://vapaaehtoisestilapsettomat.fi/>

Elämmekö maailmanhistorian rauhallisinta aikaa?

Monien uskonlahkojen mukaan elämme nyt Raamatun ennustamissa viimeisissä päivissä, joille on tunnusomaista esimerkiksi sodat ja väkivaltaisuus. Jos elämme nykyään erityisen vaikeita aikoja, milloin asiat olivat paremmin? Milloin menneisyydessä olisit mieluummin elänyt kuin nyt?

Isoisäni ollessa lapsi ei ollut saatavilla yksinkertaisia lääkkeitä ja monet lapset kuolivat sairauksiin, joita on nyt helppo hoitaa. Isoisäni eli lähes kuurona koko elämänsä, koska korvatulehdus tuhosi hänen korvansa lapsena. 1300-luvulla kolmannes Euroopan väestöstä kuoli ruttoon, joten se ei ainakaan olisi hyvä valinta "paremmiksi ajoiksi". Aiempina vuosisatoina orjuus on monin paikoin ollut yleistä, joten huonolla onnella olisit joutunut melko ikäviin työoloihin, jos olisit elänyt aiemmin.

Aiempina vuosikymmeninä ja -satoina on ollut sotaisampaa ja väkivaltaisempaa kuin nyt. Harvardin yliopiston psykologian professorin Steven Pinkerin mukaan elämme nyt rauhallisinta aikaa ihmiskunnan historiassa.

Esi-isämme elivät miljoonia vuosia metsästäjä-keräilijöinä. Sen perusteella mitä tiedämme vielä vähän aikaa sitten olemassa olleista viimeisistä metsästäjä-keräilijäyhteisöistä, suhteutettuna väkilukuun murhat olivat niiden keskuudessa huomattavasti yleisempiä kuin nykyisissä ydysvaltalaisissa suurkaupungeissa.

Pinker arvioi, että metsästäjä-keräilijäyhteisöissä noin 20-60% miehistä kuoli toisen miehen käden kautta. 1900-luvulla noin kaksi prosenttia ihmisistä kuoli väkivallan seurauksena. Tässä on mukana maailmansodat ja tahallaan aiheutetut nälänhädät.

Joistain maista kuten Englannista, Ruotsista, Sveitsistä ja Italiasta on olemassa murhatilastoja 1200-luvulta lähtien. Niiden mukaan murhat ovat vähentyneet jyrkästi keskiajan luvuista.

Harhakuva nykyajan väkivaltaisuudesta johtuu paremman uutisoinnista. Ihmisiä kuolee väkivaltaisesti koko ajan. Suhteessa ihmisten määrään väkivaltaisia kuolemia on kuitenkin paljon vähemmän kuin aiemmin.

Pinker selittää väkivaltaisuuden romahdusmaista vähentymistä useilla tekijöillä. Nykyään meillä on poliisilaitos ja oikeusjärjestelmä. Ennen vanhaan käytettiin omankädenoikeutta, mikä saattoi johtaa koston kierteeseen: suvut ja klaanit pitivät vihaa vuosisatojen ajan, koska joku oli joskus tappanut jonkun.

Lisääntynyt kaupankäynti on vähentänyt väkivaltaa. Naapureista on meille nykyään kaikkein eniten hyötyä kun he ovat eläviä ja hyvinvoivia ja ostavat meidän tuotteitamme.

Pinkerin mukaan maailma on feminisoitunut. Kulttuurissamme arvostetaan aiempaa enemmän naisten arvoja. Väkivalta on miehistä ja se on joutunut ahtaalle.

Filosofi Peter Singerin mukaan sellaiset seikat kuten lukutaito, globalisaatio ja media ovat laajentaneet niiden ihmisten piiriä, joita kohtaan tunnemme myötätuntoa. Olemme nykyään tekemisissä koko maailman ihmisten kanssa, joten heistä on tullut läheisämme. Valistuksen ajasta lähtien solidaarisuuden tunteemme ovat vähitellen laajenneet käsittämään uusia ihmisryhmiä ja enenevässä määrin myös eläimiä.

Elämä on nykyään arvokkaampaa. Menneinä vuosisatoina ihmiset elivät melko kurjissa oloissa. Ajateltiin ettei kurjuudesta pois pääseminen kenties taivaan autuuteen ollut kovin paha asia. Nykyään monet ihmiset elävät melko mukavasti ja olisi kauheaa, jos heidän elämänsä päättyisi.

Lisäksi Pinkerin mukaan ihmiset ovat alkaneet perustaa ratkaisujaan yhä enemmän tietoon ja järkipäiseen ajatteluun. Useimmat tietävät koston kierteen olevan vahingollista kaikille osapuolille.

Ihmisillä on ydinaseita käytössään sen verran, että maailma voitaisiin pommittaa takaisin kivikaudelle. Edes ydinaseita ei tarvittaisi, vaan tavanomaisetkin aseet riittäisivät, jos oikein laajamittaiseen sotimiseen ryhdyttäisiin. Kaikki kuitenkin tietävät, ettei siinä ole mitään järkeä. Ydinaseita voidaan laukaista vahingossa, mikä on suuri ongelma, mutta tietoiseen ydinaseiden käyttöön tai kehittyneiden maiden väliseen laajamittaiseen sotaan näyttää olevan hyvin suuri kynnyks. Kenties kehittyneiden maiden välillä ei sodita enää koskaan? Tämä ajatus oli absurdi vielä minun lapsuudessani, mutta nyt se on mahdollinen. Hirvuhallitsijoiden, terroristien ja vähemmän kehittyneiden maiden kohdalla tilanne on vaikeammin ennustettavissa ja kontrolloitavissa.

Ihmiset ovat väkivaltaisia, ovat aina olleetkin, mutta aina vähemmän väkivaltaisia. Jo kauan sitten metsästäjä-keräilijä menneisyydessämme väkivalta ei yleensä kannattanut. Ihmisellä on aika haavoittuvainen kroppa. Yksi nyrkin isku voi tappaa. Kivikirveellä ei tarvitse osua kuin kerran. Näissä oloissa ihmisten on aina kannattanut välttää väkivaltaa ja ne, jotka ovat siinä onnistuneet, ovat menestyneet parhaiten ja saattaneet jälkikasvunsa aikuisiksi. Ihmiset menestyvät ennen kaikkea järjellään, eivät väkivallalla.

Maailmassa on vielä joitain ongelmia jäljellä. Ihmiset esimerkiksi kuolevat, mikä on mielestäni kurjaa. Uskonlahkoilla on siis vielä tarjota ihmisille jotain, pelastus. Mutta väittäessään aikojamme erityisen kurjiksi ne ovat väärässä.

- Joni Valkila -

Auri Bützow

Lasten asema suljetuissa uskonnollisissa yhteisöissä

Kirjoitin sosiaalityön pro gradu -tutkielmani aiheesta ”Lasten asema ja lastensuojelun erityispiirteet suljetuissa uskonnollisissa yhteisöissä”. Itselläni ei ole uskonnollista taustaa, mutta erilaiset uskonyhteisöt ovat kiinnostaneet minua jo pitkään. Muutama vuosi sitten alkaneen hyväksikäyttökohun myötä kiinnostuin varsinkin lasten asemasta yhteisöissä ja päätin itse tutkia aihetta. Lasten aseman lisäksi halusin tutkia yhteiskunnan mahdollisuuksia puuttua ja vaikuttaa lasten asemaan. Yhteiskunnassamme lastensuojelu on taho, joka viime sijaisesti vastaa lasten hyvinvoinnista, ja halusin juuri siitä syystä tutkia lastensuojelun työskentelymahdollisuuksia yhteisöjen kanssa.

Graduani varten tutustuin olemassa olevaan tutkimustietoon. Aihetta on kuitenkin tutkittu niukasti, ja jouduin pitkälti turvautumaan ulkomaalaiseen tutkimukseen. Se rajoitti yhteiskunnallista näkökulmaa jonkin verran, sillä erilaiset sosiaalipalvelut ovat sidottuja sosiaalipoliittisiin malleihin, jotka vaihtelevat maakohtaisesti.

Keräsin graduani varten myös omaa tutkimusaineistoa. Haastattelin seitsemää entistä suljetun uskonnollisen yhteisön jäsentä sekä kolmea lastensuojelun sosiaalityöntekijää, jotka olivat työskennelleet yhteisöjen jäsenten kanssa. Entisistä jäsenistä viisi oli entisiä Jehovan todistajia ja kaksi vanhoillislestadiolaisia. Sosiaalityöntekijät olivat kohdanneet marginaaliyhteisöjä, joita en tunnustavuussyistä voi gradussani mainita.

Tutkimuksessani selvisi, että lasten asema yhteisöissä voi olla erittäin huono, mutta se ei automaattisesti ole huonompi kuin valtaväestön perheissä. Yhteisössä elävillä lapsilla ei ole uskonnonvapautta eikä vapautta tehdä omaa elämää koskevia päätöksiä, ja sen voidaan katsoa rikkovan YK:n ihmisoikeussopimusta ja lapsen oikeuksien sopimusta. On tosin huomattava, että lapsen kohdalla uskonnonvapautta on vaikea määrittää, sillä yleensä lapsi kasvatetaan vanhempien uskon mukaan. Sama koskee käytännössä lähes kaikkia ideologioita malleja, eikä ilmiö siis rajoitu ainoastaan uskonnollisiin yhteisöihin. Yhteisöissä uskonnonvapauden puuttuminen saattaa kuitenkin korostua, jos oma usko nähdään yliverlaisena ja ainoana oikeana. Lapset oppivat jo nuorena, että ihminen voi pelastua vain oikean uskon kautta. Lisäksi ulkopuolista maailmaa voidaan demonisoida, ja yhteisöstä lähteville asetetaan erilaisia sanktioita, joilla heitä ehkä painostetaan jäämään yhteisön piiriin. Lapsia saatetaan myös eristää ulkopuolisista, ja heidän elämänpolkunsa päätetään heidän puolestaan. Nuorilla ei esimerkiksi ehkä ole todellisia vaihtoehtoja kouluttautumisen tai seurustelusuhteiden suhteen, vaan yhteisön ylläpitämä normi ohjaa kaikkien jäsenten elämää. Se on kyseenalaista itsemääräämisoikeuden näkökulmasta.

Yhteisöt ovat usein hyvin hierarkkisia ja totalitaarisia, ja joillekin ihmisille annetaan valta tehdä päätöksiä muiden ihmisten puolesta. Tutkimukseni mukaan yhteisöjen hierarkiassa miehet ovat naista korkeammalla ja lapset taas hierarkiassa alimpana. Asetelma ei ole lapsen oikeuksia suosiva.

Huolestuttavaa yhteisöissä lasten kannalta on myös se, ettei lapsia aina suojata ikäkauteen kuulumattomilta asioilta. Lapsille puhutaan jo pienestä pitäen esimerkiksi maailmanlopusta tai helvetistä olettaen, että lapsi pystyy vastaanottamaan samat puheet kuin aikuiset. Se voi aiheuttaa ahdistusta ja pelkotiloja, koska lapsille kielikuvat näyttävät todellisina, eikä lapsi pysty käsitteellistämään kaikkea kuulemaansa. Lapsille ei välttämättä ole yhteisössä omaa toimintaa, vaan he kuuntelevat aikuisten kanssa samat saarnat ja puheet. Yhteisöissä ei aina tulla miettineeksi sitä, ettei lapsi ole kykenevä vastaanottamaan samaa informaatiota kuin aikuiset, ja vaikka informaatio yritettäisiin muuttaa lapsille soveltuvaksi, ei siinäkään aina huomioida lapsen kehitystasoa. Tutkimuksessani huomiota sai jonkin verran esimerkiksi Jehovan todistajien lapsille suunnattu kirja, jossa haastateltavieni mukaan on hyvin havainnollisia kuvia maailmanlopusta. Lapsille sellaisten kuvien katseleminen voi olla hyvin vahingollista, vaikka tarkoitus olisi vilpitön.

Pelottavaksi koetulle aineistolle altistuminen ei kuitenkaan ole ainoa lapsia ahdistava asia. Ahdistusta ja syyllisyyttä voi aiheuttaa myös kuva, joka yhteisössä luodaan hyvästä uskovaisesta. Hyvän uskovaisen asema voi usein tuntua mahdottomalta saavuttaa, vaikka yhteisössä ehkä annetaan ymmärtää, että ainoastaan hyvät uskovaiset pelastuvat. Lapsi saattaa jo nuorena käsittää, ettei tule koskaan saavuttamaan hyvän uskovaisen asemaa, sillä kuva kaikkine vaatimuksineen on ihmiselle useimmiten tavoittamaton. Yhteisön jäsenille saatetaan silti luoda se vaikutelma, että jotkut ihmiset todella ovat yli-inhimillisiä, hyviä uskovaisia. Kyvyttömyys vastata yhteisön odotuksiin ja normeihin voi tuottaa lapsille syyllisyyttä, tuskaa ja pelkoa tulevasta.

Hyvän ulkokuoren ylläpitäminen tulee yhteisössä esiin sekä yksilön että koko yhteisön tasolla. Yksilön tulee vaikuttaa hyvältä uskovaiselta yhteisön sisällä, ja koko yhteisön tulee antaa ulkopuolelle kuva hyvinvovasta, oikeaoppisesta yhteisöstä. Lapsen asemaan tämä vaikuttaa siinä mielessä, etteivät lapset saa puhua ulkopuolisille asioista, jotka saattavat antaa uskonnosta huonon kuvan. Ongelmat pyritään ensisijaisesti hoitamaan yhteisön sisällä, eivätkä lapset ehkä saa tarvitsemaansa ulkopuolista apua. Apu pyritään myös usein löytämään itse uskonnosta esimerkiksi rukoilemalla tai lukemalla raamattua. Ongelmista siis saatetaan tehdä uskonnollisia, vaikka niihin ehkä tarvittaisiin toisenlaista apua. Tutkimuksessani muutamat haastateltavat kertoivat, etteivät he saaneet käyttää mielialalääkitystä tai hakea apua masennukseen, koska jumala parantaisi heidät aikanaan. Lapsen kehityksen ja terveyden kannalta on todella tärkeää, että oikeaa apua saadaan oikeaan aikaan.

Lasten huonoon asemaan liittyy myös olennaisesti seksuaalisen hyväksikäytön riski aivan riippumatta siitä, onko kysymyksessä uskonnollinen yhteisö vai ei. Ei voida sanoa, että seksuaalista hyväksikäyttöä tapahtuisi yhteisöissä määrällisesti enemmän kuin yhteisöihin kuulumattomien keskuudessa, mutta yhteisön rakenteet saattavat altistaa lapsia hyväksikäytölle. Yhteisöjä on kritisoitu usein siitä, että hyväksikäyttötapaukset on käsitelty yhteisön sisällä ja rikosoikeudellinen prosessi on ohitettu. Asian käsittely yhteisön sisällä liittyy siihen, ettei yhteisön johtohenkilöillä ole riittävästi tietoa seksuaalisen hyväksikäytön luonteesta. Henkilöt, joilla ei ole minkäänlaista koulutusta aiheesta, arvioivat hyväksikäyttötapausta ja päättävät seurauksista. Hyväksikäytön uhri saatetaan nähdä osasyllisenä teokseen, koska seksuaalisuus yhteisöissä on usein tukahdutettua ja syntistä. Lapsi saatetaan nähdä osatoimijana teossa, vaikka hänen seksuaalisuutensa ei ole kehittynyt niin, että hän voisi olla missään muodossa osallisena seksuaalisessa kanssakäymisessä. Tukahdutettu seksuaalisuus ja yhteisön asenteet vaikuttavat myös siihen, ettei uhri ehkä ymmärrä olevansa uhri vaan saattaa peitellä tekoa hävetessään omaa epäiltyä syntisyyttään. Lisäksi pelko rangaistuksista, joita synneistä saatetaan saada, ei rohkaise kertomaan teosta.

Seksuaalisessa hyväksikäytössä tekijät ovat useimmiten miehiä. Yhteisöissä yleinen hierarkiakäsitys antaa miehille tietyn etulyöntiaseman suhteessa lapseen. Hierarkia saattaa myös vaikuttaa siihen ketä uskotaan, mikäli lapsen ja tekijän sanat asetetaan vastakkain. Hyvästä uskovaudesta ei ehkä haluta uskoa pahaa, ja lapsen kertoma on helppo kuitata valehteluksi, jos asian selvittäminen aiheuttaisi yhteisölle huonoa julkisuutta. Suljettu uskonnollinen yhteisö saattaa siis luoda seksuaaliselle hyväksikäytölle puitteet, jossa uhri ei saa oikeutta, eikä tekijä joudu vastuuseen teoistaan. Esimerkiksi vanhoillislestadiolaisten toimintatapa kuitata synnit anteeksiannolla tai Jehovan todistajien oikeuskomiteat ovat täysin länsimaisen oikeuskäsityksen vastaisia.

Yhteisöissä on kuitenkin myös hyviä puolia, jotka voivat suojata lapsia. Esimerkiksi yhteisön moraalikäsitys ja säännöt voivat suojata nuoria päihteiltä. Lisäksi vahva yhteenkuuluvuuden tunne voi olla suuri voimavara hankalissa elämäntilanteissa.

Lastensuojelun mahdollisuudet puuttua yhteisön sisäisiin asioihin vaikuttavat melko vähäisiltä. Lastensuojelun työskentelyä hankaloittaa jäsenten näennäinen moitteeton ulkokuori, jonka taakse ongelmat jäävät piiloon. Lapsille on ehkä myös opetettu elitistinen ajattelutapa, jonka mukaan ulkopuoliset ovat demonien vallassa, joten lapsi tuskin on kovin halukas kertomaan ongelmistaan lastensuojelulle. Lisäksi yhteisön sisällä saatetaan välttää lastensuojelua, koska vallalla voi olla ajatusmalli, jonka mukaan lastensuojelun apua tarvitseva ei ole hyvä uskova. Lastensuojelun työskentelyssä olisi tärkeää, että työntekijät tutustuvat yhteisöön ja sen

kulttuuriin pystyäkseen työskentelemään lasten kanssa parhaalla mahdollisella tavalla ja kyetäkseen ymmärtämään lasten kasvuolosuhteita. Yhteisöjen tunteminen saattaisi edesauttaa myös paremman kontaktin ja yhteistyösuhteen luomista lastensuojelun piiriin tulevien yhteisöjen jäsenten kanssa.

Gradun kirjoittaminen aiheesta osoitti suuren puutteen tutkimuksessa. Aihetta ei ole tutkittu Suomessa juuri lainkaan, vaikka siihen olisi tarvetta. Suomalaisissa uskonnollisissa yhteisöissä elää tuhansia alaikäisiä lapsia, joiden kasvuolosuhteet saattavat olla hankalat. Aion itse jatkaa aiheen tutkimista tekemällä aiheesta väitöskirjan. Väitöskirjassa perehdyn syvällisemmin ja laajemmin lasten asemaan yhteisöissä sekä lastensuojelun mahdollisuuksiin tehdä väliintuloja. Aihetta tutkimalla voidaan pyrkiä parantamaan lasten asemaa ja lastensuojelun työskentelymahdollisuuksia.

- Auri Bützow -

Lehden tekijöitä:

Johanneksen poika

Johanneksen poika kirjoitti lehteen jutun elokuvasta Truman Show. Johanneksen poika oli Jehovan todistaja 31 vuotta. Hänet erotettiin yhteisöstä ”ajatusrikosten” takia. Hän ei myöskään suostunut Jehovan todistajien johtajien määräysten mukaisesti karttamaan yhteisöstä erotettua pikkusiskoaan. Johanneksen poika on UUT:n jäsen. Hän on sitä mieltä, että avoin tiedonvälitys Vartiotorniseurasta ja Jehovan todistajista on välttämätöntä, jotta jokainen Jehovan todistaja voi tarkastella omaa järjestöään rehellisesti. Avoin tiedonvälitys myös auttaa niitä, jotka harkitsevat yhteisöön liittymistä. Johanneksen poika ylläpitää sivustoa <http://johanneksenpoika.fi/>.

Eeva Eteläinen

Eeva Eteläinen kirjoitti tähän lehteen tekstin ”Kun seurakunta rakastaa rikki”. Eeva Eteläinen on koulutukseltaan teologian maisteri ja uskontotieteilijä. Omakohtaista kokemusta hänellä on varsinkin karismaattisten liikkeiden piiristä (sisältäen helluntaiseurakunnan ja Nokia mission) sekä Aslanin tarjoamista eheytyseminaareista ja sielunhoidoista. Nykyään Eeva Eteläinen tarjoaa keskusteluapua ihmisille, jotka ovat kokeneet hengellistä väkivaltaa elämässään tai kokevat tiiviin uskonyhteisön olevan taakkana edelleen. Hän toimii Uskontojen uhrien tuki ry:n hallituksessa.

R. Hirvonen

R. Hirvosen kirjoitti tähän lehteen artikkelin ”Irtiotto mormonikirkosta”. Hänellä on omakohtaisia kokemuksia evankelisluterilaisesta ja mormonikirkosta. Hänen kiinnostuksen kohteitaan on uskonnollisten yhdyskuntien regulaatio, yhteisöjen pitämät henkilökisterit ja vertaistukityö. Hän on Uskontojen uhrien tuki ry:n hallituksen jäsen.

AKI HÄRKÖNEN
USKONTOJEN UHRIEN TUKI UUT RY,
HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJA

Puheenjohtajan palsta

Uskontojen uhrien tuki UUT ry täytti maaliskuussa 2012 jo 25 vuotta. Yli neljännesvuosisadan taival ei ole mullistanut UUT:n työn ytimiä, tiedotus- ja vertaistukiryhmätöitä, vaikka tekninen kehitys kännyköineen, tietoverkkoineen ja sosiaalisine medioineen on muuttanut viestintävälineitä monipuolisemmiksi. Kun 1980-luvulla koko kansakunta tavoitettiin Yleisradion Kansanradio-ohjelmalla, on 2010-luvun monipuolisessa mediaympäristössä paradoksaalisesti yhä haastavampaa saada äänensä laajasti kuuluviin.

UUT on onnistunut omalla valtakunnallisella, pitkäjänteisellä ja asiantuntevalla työllään saamaan v. 2012 runsasta mediajulkisuutta ja se sai vuodelle 2012 jälleen myös tukea Raha-automaattiyhdistykseltä. UUT astui yhdistyksenä vuonna 2012 myös askeleen ammatillistumisessa, kun se palkkasi ensimmäisen kokoaikaisen työntekijän, toiminnanjohtaja Joni Valkilan helmikuussa 2012.

Toiminnanjohtajan resurssit ovat yhdistykselle mahdollisuus kasvuun, mutta aiemmin täysin vapaaehtoisvoimin toimivan yhdistyksen muuttuminen työnantajaksi vaatii myös yhdistyksen vapaaehtoisjohtolta uutta otetta. Yhteistyöllä ja roolijaon selkeyttämisellä työ on saatu hyvään käyntiin.

UUT:n yhdistystoiminnan kovaa ydintä on tiedotustyön ohella aina ollut vertaistukiryhmä- tai oma-apuryhmätöitä. UUT ei ohuilla resursseillaan voi milloinkaan muuttua täysin palkkatyövetoiseksi, vaan sen toimintaa kannattelevat sen aatetta tukevat innostuneet amatöörit. Amatöörin sydämessä sykkii amore, rakkaus, joka siivittää vapaaehtoistyöhön hyvän asian puolesta ilman rahallista korvausta.

Eri puolilla Suomea eri tavoin toimivat oma-apuryhmät ovat UUT:n konkreettinen paikallinen ilmentymä ja aktiiviset vertaistukiryhmät mahdollistavat myös yhdistyksen jäsenhankinnan ja -pidon. UUT tarvitsee jäseniään ohjaamaan sen toimintaa yhdistysdemokraattisesti ja antamaan sille yhteiskunnallista legitimitettä. Yhdistysjäsenyyden ja vuosittain maksetun jäsenmaksun tärkeyttä toiminnan selkärangana ei pidä lihavinakaan vuosina milloinkaan unohtaa.

Mihin Uskontojen uhrien tuki UUT ry:tä tarvitaan?

Jyrkkien uskonyhteisöjen toimintaan liittyy useita ihmisoi-
keuksien ja ihmisten hyvinvoinnin kannalta ongelmallisia
ilmiöitä. Yhteisöt voivat olla manipuloivia, autoritaarisia,
äärimmäisen kontrolloivia ja yksityiselämään puuttuvia.
Yhteisöt pitävät usein itseään pelastukseen johtavana
tienä, jolloin yhteisöstä eroamista voidaan pitää kadotuk-
seen johtavana tienä. Monet uskonyhteisöt kontrolloivat
jäseniään pelolla: jos eroat meistä tai et noudata sääntö-
jämme, kuolet ja joudut helvettiin tai Jehovan todistajien
kohdalla: kuolet väkivaltaisesti Harmagedonissa (Jehovan
todistajat eivät usko helvettiin).

Ryhmän kritisoiminen voi olla kiellettyä ja itsenäinen
ajattelu rajoitettua. Sukupuolten tasa-arvossa ja lasten-
asemassa on vakavia puutteita. Joillakin yhteisöillä on
terveyden kannalta vaarallisia sääntöjä kuten joidenkin
lääketieteellisten toimenpiteiden kieltäminen. Yhteisöt
saattavat vaatia huomattavia taloudellisia ja ajallisia re-
sursseja, kuten 10% elinikäisistä tuloista mormonien koh-
dalla tai kymmenien vuosien vapaaehtoistyötä. Jotkut
saattavat olla uskonnollisen yhteisön jäseniä vastoin tah-
toaan, koska eroaminen on vaikeaa.

Uskonyhteisöstä eroaminen voi olla vakava kriisi, jossa jou-
tuu tyhjän päälle ja koko elämä täytyy arvioida uudelleen
samalla kun ihminen saattaa menettää yhteisöön kuulu-
vien omaisten ja muiden läheisten tuen. Jotkut yhteisöt
kieltävät entisen jäsenen kanssa puhumisen tai vaikka var-
sinaista kieltoa ei olisikaan, yhteisöstä eroavaan saatetaan
suhtautua nuivasti ja häntä voidaan pyrkiä ”auttamaan”
lähinnä painostamalla liittymään takaisin yhteisöön, jon-
ka arvellaan olevan ratkaisu ongelmiin. Uskonyhteisöstä
eroaminen on vaikeaa, koska ihmiset ovat sidottuja yh-
teisöihinsä maailmankuvansa ja identiteettinsä kautta,
tunnesitein, työ- ja ihmissuhtein sekä erilaisten yhteisön
kontrollimekanismien avulla.

Lyhyesti sanottuna: jyrkän kontrolloivissa uskonyhteisöissä
sellaiset perustavaa laatua olevat ihmisoikeudet kuten us-
konnon-, sanan- ja mielipiteenvapaus eivät toteudu.

Facebookin käyttäjä, voit seurata facebook-sivuumme
nettisivujemme kautta: www.uut.fi.

Vertaistuesta voi olla apua

Vertaistuki on tärkeää uskonyhteisöissä vaikeuksissa ole-
ville ja yhteisöstä eroamiseen liittyvässä kriisissä. Asia-
ta puhuminen kannattaa ja apua on hyvä etsiä monista
lähteistä. Tukea on tarjolla esimerkiksi UUT:n vertaistu-
kiryhmien ja -puhelimen kautta sekä informaalisimmin esi-
merkiksi keskustelupalstojen välityksellä, joita on tarjolla
esimerkiksi entisille Jehovan todistajille, mormoneille,
vanhoillislestadiolaisille ja helluntailaisille. Jos haluat tie-
toa näistä ryhmistä ota yhteyttä UUT:hen.

Muut tiukoista uskonyhteisöistä eronneet voivat auttaa
kertomalla omista kokemuksistaan ja osoittamalla esi-
merkkillään, että kriisistä voi selvitä. Yhteisöjen entiset
jäsenet voivat myös muodostaa yhteisön jälkeisen sosiaa-
lisen verkoston alun.

Vertaistukiryhmissämme käy lisäksi tiukan uskonyhteisön
jäseneksi liittyneiden läheisiä. Hekin voivat hyötyä ver-
taistensa tuesta ja tiedosta, jota he voivat saada yhteisö-
jen toimintaan liittyen.

Tietoa yhteisöjen toiminnasta saa esimerkiksi nettisivu-
jemme kautta. Katso myös sivuiltamme löytyvää listaa kir-
jallisuudesta, josta voi olla apua.

Miten pääset osallistumaan UUT:n toimintaan?

Käy tykkäämässä UUT:n Facebook-sivusta. Päivitämme
Facebook-sivuumme lähes päivittäin, joten se on tärkein
uutiskanavamme ja sitä kannattaa seurata. Jos et ole Fa-
cebookin käyttäjä, voit seurata sivuumme nettisivujemme
kautta: www.uut.fi.

Pääset seuraamaan toimintaamme myös tilaamalla uutis-
kirjeemme sähköpostiisi. Tiedotteen tilaaminen tapahtuu
jättämällä sähköpostiosoitteesi sivulla www.uut.fi olevaan
”tilaa uutiskirje” laatikkoon. Näin et missaa tulevia tär-
keitä tapahtumia ja uutisia toiminnastamme.

UUT tarvitsee tukeasi. Voit tukea meitä liittymällä jäse-
neksi: <http://www.uskontojenuhrientuki.fi/liity-jaseneksi>.
Voit liittyä jäseneksi lähettämällä nimesi ja jalkaposti-
osoitteesi osoitteeseen harkonen@iki.fi.

Voit myös tukea meitä osallistumalla vapaaehtoistoimin-
taamme. Ota yhteyttä toiminnanjohtaja Joni Valkilaan,
jos haluat olla mukana työssämme: joni.valkila@uut.fi.
Yhdistämällä voimamme, voimme muuttaa maailmaa, jos
emme laajemmin, niin ainakin muutamien tukea tarvitse-
vien läheistemme suhteen.

YHTEYSTIEDOT

SÄHKÖPOSTI: TIEDOTUS@USKONTOJENUHRIENTUKI.FI

TOIMINNANJOHTAJA JONI VALKILA:

PUHELIN: 050 542 88 44

SÄHKÖPOSTI: JONI.VALKILA@UUT.FI

INTERNET: WWW.UUT.FI

PANKKIYHTEYS: FI2480001770165166